

ONVAL0034 Lapsioikeus

apul.prof. *Kirsti Kurki-Suonio* / lapsioikeuden valinnaiset (/täydentävät) opinnot

Tentti 20.4.2017

Vastaa kysymyksiin alla olevan ohjeistuksen mukaan. Vastaa jokaiseen kysymykseen erillisellä vastausarkilla. Varmista, että nimesi on jokaisessa vastausarkissa. Jos et vastaa johonkin kysymykseen lainkaan, ilmoita siitäkin erillisellä vastausarkilla. Jos luovut koko tentistä, tee myös se kirjallisesti. Kiitos.

Kaikki vastaavat seuraaviin neljään kysymykseen.

Kysymys 1.

Helinin mukaan isyyslaissa on omaksuttu *polveutumisperiaate* ja *suostumusperiaate*. Kerro lyhyesti, mitä näillä periaatteilla tarkoitetaan. Mainitse myös, mitä keinoja lastenvalvoja yleensä käyttää polveutumisen selvittämiseksi, ja millaisissa tilanteissa isyys voikin perustua suostumukseen?

Vastaustilaa yhteensä enintään 1 sivu (10 pistettä).

Kysymys 2. Vastaa kaikkiin alla oleviin väitteisiin kysymyksen mukaan.

Ystäväsi Anni, peruskoulun opettaja, ottaa sinuun yhteyttä lapsensa Onnin (5 v.) elatusapua koskevassa asiassa. Onnin isä Ville maksaa Onnin elatusta varten vahvistetun elatussopimuksen mukaisesti elatusapua 480 euroa kuukaudessa. Vanhemmat ovat eronneet. Annin mukaan Ville on menestyvä kirurgi, jolla on virka yliopistollisessa sairaalassa ja joka lisäksi työskentelee yksityisellä lääkäriasemalla. Työ sairaalassa edellyttää ajoittain myös päivystystä, mikä sekin on luonnollisesti näkynyt myös palkassa. Nyt Ville on ottanut yhteyttä Anniin ja ilmoittanut, että elatusapu tulisi sopia puolta pienemmäksi. Perusteluinaan Ville on ilmoittanut seuraavat seikat.

- a) Ville on ilmoittanut kyllästyneensä ”*rahan perässä juoksemiseen*”. Hän aikoo vetäytyä maaseudulle Savon sydämeen paikallisen terveyskeskuksen lääkäriksi ilman päivystysvelvollisuuksia. Villen mukaan näin jäisi Onnin tapaamisillekin enemmän aikaa ja Ville voisi lopultakin pitää poikaa luonaan kesällä ne tapaamissopimuksen mukaiset kaksi viikkoa. Palkka tietysti puolittuisi ja Onnin pitäisi osaltaan sopeutua siihen, mutta elämän laatuhan korvaisi elintaso.
- b) Villen naisystävä muuttaa pian asumaan yhteen Villen kanssa ja muuttaa myös Villen mukana Savoan. Naisystävä on juuri valmistumassa sisustusarkkitehdiksi, eikä töistä ole oikein tietoa – varsinkaan Savossa. Hänkin olisi näin ollen Villen terveyskeskuslääkärin palkan varassa. Aika voisikin olla otollinen pariskunnan

oman yhteisen lapsen hankkimiselle. Nämä seikathan vaikuttavat myös Onnin elatusapuun.

- c) Villen 17-vuotias poika aikaisemmasta avioliitosta asuu äitinsä kanssa savolaisessa pikkukaupungissa. Villen mukaan pojan pitäisi saada ajokortti 18-vuotissyntymäpäivälahjaksi niin, että hän pääsisi tapaamaan kavereitaan. ”Eihän maalla ole muuta vaihtoehtoa,” Ville toteaa ja jatkaa, että ”voisihan poika välillä sitten kuskata meitäkin, vaikka paikallisten pienpanimoiden iltamiin”. ”Autokoulu on joka tapauksessa myös koulu, ja koulutusta varten lapsen kuuluu saada enemmän elatusapua”, tietää Ville.

Miten kommentoit Villen esittämiä perusteluita elatusavun pienentämiseksi (a, b ja c).

Vastaustilaa yhteensä enintään 2 sivua (10 p.)

Kysymys 3. Vastaa molempiin kohtiin.

- a) Miten adoptioon tähtäävän menettelyn yhteydessä selvitetään lapsen suhtautuminen itseään koskevaan adoptioon, ja mikä on tuon suhtautumisen merkitys adoption vahvistamisen kannalta?
- b) Millä tavoin adoptiota toivovan yksittäisen henkilön parisuhde vaikuttaa adoptoimisen edellytyksiin, kun tämä henkilö on
- avioliitossa
 - avoliitossa
 - rekisteröidyssä parisuhteessa?

Vastaustilaa enintään 1 sivu (10 p.)

Kysymys 4.

Tenttivaatimukseen kuului *Terhi Mattilan* artikkeli perheväkivallasta ja huoltoriidoista. Mitä sen perusteella tiedät

- a) perheväkivallan vaikutuksesta lapseen?
- b) siitä, miten sosiaalitoimet yleensä ottavat perheväkivallan huomioon tuomioistuimien pyynnöstä huoltoriitojen ratkaisua varten tekemissään selvityksissä lapsen olosuhteista (ns. olosuhdeselvityksissä)?
- c) siitä, miten tuomioistuimet ottavat perheväkivallan huomioon huoltoriitoja koskevissa ratkaisuissaan?
- d) Miten arvioit Mattilan artikkelin johtopäätöksiä, kun otat huomioon vielä Euroopan neuvoston ministerikomitean laatimat lapsiystävällisen oikeudenkäytön suuntaviivat?

Vastaustilaa yhteensä enintään 2 sivua (10 pistettä).

HUOM! Alla olevaan kysymykseen 5. vastaavat ne, jotka eivät ole suorittaneet tuon kohdan korvaavia luentoja.

Luennot hyväksyttävästi suorittaneet ovat saaneet henkilökohtaiset pisteet tiedokseen. **Jos olet suorittanut luennot, ilmoita ystävällisesti tehtävän 5. vastausarkissa luennoista ja tehtävästä saamasi pistemäärä.**

(Luennoille osallistuneet voivat halutessaan myös vastata kysymykseen, mutta silloin he luopuvat mahdollisuudestaan käyttää hyväkseen luennoista saamansa pisteet.)

Kysymys 5. Vastaa molempiin kohtiin. Vastaustilaa yhteensä enintään 2 sivua (yht. 10 p.). (Tai luennoilta saamasi pisteet.)

- a) Selosta lyhyesti lapsen osallisuuden eri muodot lastensuojelussa Pajulammen mukaan?
- b) Valitse lukemasi kirjan mukaan:

Koskiniemi: *Kääntöpuolella lapsuus*

Kirjan päähenkilön Kaijan asiakkaana on eräs perhe, jonka ongelmat mietityttävät Kaijaa kovasti. Hän joutuu kohtaamaan työssään sekä äidin että murrosikäisen pojan. Kerro lyhyesti, mitä perheelle kirjassa tapahtuu ja millaisen dramaattisen käänteen tapahtumat saavat. Kerro myös, miten Kaija suhtautui asiakasperheensä ja mitä häntä erityisesti mietitytti.

tai

Nummi: *Karkkipäivä*

Karkkipäivän loppuhuipennus on dramaattinen. Kuvaa lyhyesti mielestäsi olennainen loppuratkaisusta ja kerro, millaisia ajatuksia lastensuojelusta se herätti Sinussa?

Onnea tenttiin!